

1 Hoofdlijnen

1.1 Eén jaar verder

In mei 2003 is het huidige kabinet aangetreden met als motto "meedoen, meer werk, minder regels". Dit vanuit de gedachte dat er flinke vooruitgang moet worden geboekt met het oplossen van problemen waarmee de samenleving kampt. Nog teveel mensen nemen onvoldoende deel aan het maatschappelijke proces. Burgers en bedrijven lopen vast in veel en gedetailleerde regelgeving. Tegelijkertijd wordt een groot beroep gedaan op de overheid om tal van maatschappelijke problemen op te lossen. De kwaliteit van publieke dienstverlening blijft achter bij de verwachtingen, resulterend in gebrek aan vertrouwen in de overheid.

In het Hoofdlijnenakkoord zijn de contouren van een ambitieuze agenda geschetst om Nederland structureel te hervormen. Belangrijke prioriteiten daarbij zijn een sterke economie, een slagvaardige overheid, een betere democratie en een veilige samenleving. Met deze agenda erkent het kabinet de noodzaak om de kwaliteit van onze democratie, de publieke dienstverlening, de veiligheid, het onderwijs en de zorg te verbeteren. Op steeds meer terreinen blijkt dat de huidige maatschappij om een andere overheid vraagt. Een overheid die selectiever is in wat zij doet, maar vooral ook beter presteert in haar dienstverlening aan de burgers. Dit vraagt om een fundamentele herijking van taken en verantwoordelijkheden van de overheid. Soms betekent dit dat burgers en bedrijven meer ruimte krijgen om zelf initiatief en verantwoordelijkheid te nemen. Soms zal dit echter betekenen dat de teugels worden aangehaald en naleving van regels wordt afgedwongen.

In de vorige miljoenennota heeft het kabinet concreet handen en voeten gegeven aan de hervormingsagenda. Inmiddels zijn we ruim één jaar verder, tijd om een eerste balans op te maken. Ligt het kabinet op koers als het aankomt op de daadwerkelijke uitvoering van eerder aangekondigd beleid? Feit is dat de economische situatie ongunstiger blijkt dan eerder werd gedacht. In 2003 was volgens huidige inzichten geen sprake van economische stilstand, maar van economische krimp. Dit maakt de problematiek waarmee het kabinet wordt geconfronteerd groter, maar benadrukt tevens de noodzaak van de voorgestane hervormingen. Deze Miljoenennota schetst de concrete stappen die in 2005 gezet zullen worden. Het kabinet meent dat met deze stappen realisatie van belangrijke doelstellingen binnen bereik komt.

1.2 Aarzelend herstel na moeilijke jaren

Moeilijke jaren

Na een periode van sterke economische groei aan het eind van de vorige eeuw, is momenteel sprake van zeer lage groeicijfers. Ondanks het nu waarneembare lichte herstel bedraagt de gemiddelde groei in de periode 2001-2004 naar verwachting slechts iets meer dan ½% per jaar. Het jaar 2003 was